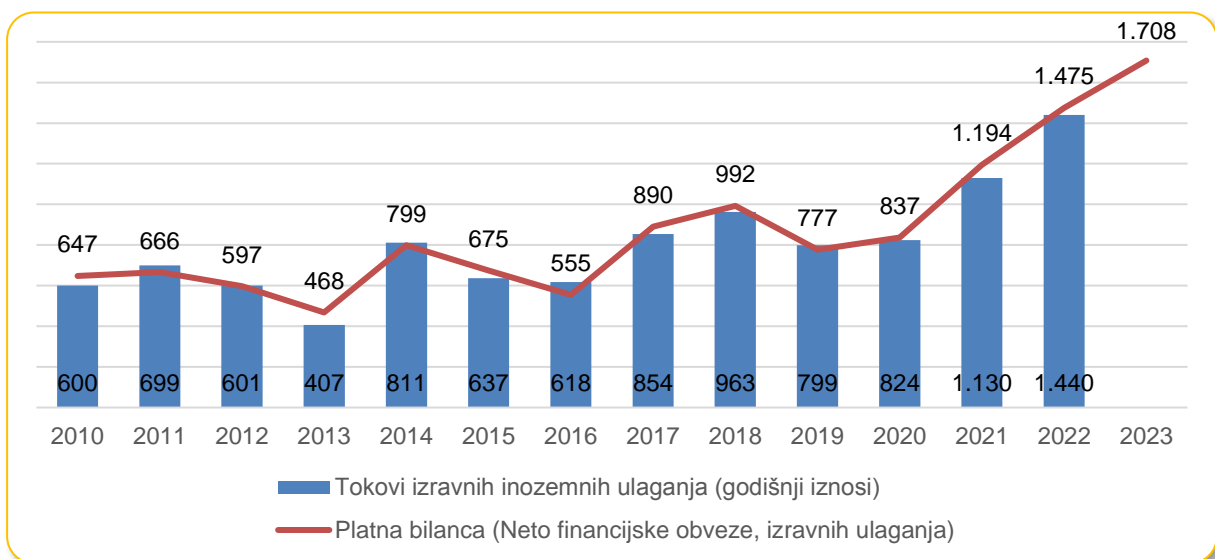

Izravna inozemna ulaganja (FDI) – stanje i performanse

U 2022. godini, prema podacima Centralne banke BiH (CBBH), izravna inozemna ulaganja (FDI) u Bosni i Hercegovini su iznosila 1,440.3 milijuna KM ili 736.4 milijuna eura. FDI su u prethodnoj godini porasle za 27.5%, sa najvećim iznosom od 2007. godine.

Prema preliminarnim podacima Centralne banke BiH (CBBH) u okviru platne bilance Bosne i Hercegovine (stavka neto financijske obveze, izravnih ulaganja), **izravna inozemna ulaganja su iznosila 1.7 milijardi KM u 2023. godini** i porasla 15.8% u odnosu na prethodnu godinu (izvor platna bilanca). Za detaljnije analize svakako je potrebno sačekati i zvanične podatke u okviru stanja i tokova izravnih inozemnih ulaganja, koji se očekuju krajem kolovoza ove godine. S obzirom da se podaci u okviru platne bilance i statistike izravnih inozemnih ulaganja prikupljaju na osnovu različitih metodologija, tako ni iznosi nisu identični, ali svakako mogu potvrditi trend tj. povećanje ili smanjenje u usporedbi sa prethodnom godinom. Nadamo se da će zvanični podaci potvrditi i novi najveći iznos izravnih inozemnih ulaganja nakon 2007. godine.

Pregled godišnjih izravnih inozemnih ulaganja i neto financijskih obveza izravnih ulaganja, milijuni KM

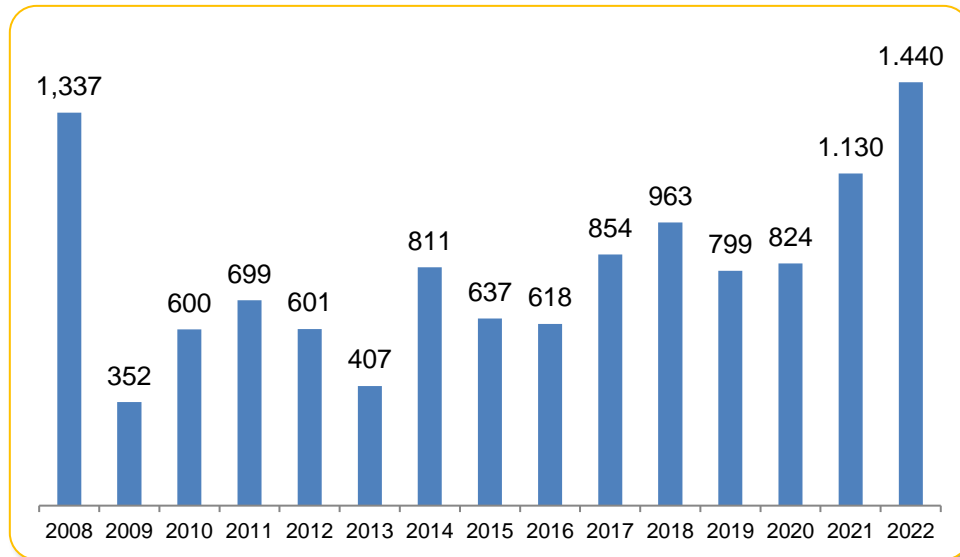

Izvor: Centralna banka BiH, travanj 2024. godine;

Bosna i Hercegovina je u 2007. godini imala najveći zabilježeni godišnji iznos izravnih inozemnih ulaganja od 2.6 milijardi KM, zahvaljujući privatizaciji velikih državnih tvrtki. U 2008. godini priljev FDI od 1.3 milijarde KM je bio zadovoljavajući, naročito, jer je realiziran bez značajnijih privatizacija i sa pozitivnom strukturom (ulaganje u proizvodni sektor i visoko sudjelovanje greenfield ulaganja).

Globalna ekonomska kriza je značajno utjecala na smanjenje ulaganja u 2009. godini. U periodu 2010 - 2020. godina trend priljeva FDI je promjenljiv i neujednačen. Prosječan godišnji iznos FDI za period 2018. – 2022. je 1,031 KM milijuna KM i veći je u odnosu na desetogodišnji prosjek (2013. – 2022.) koji je iznosio 848 milijuna KM.

Pregled godišnjih iznosa tokova FDI, milijuni KM

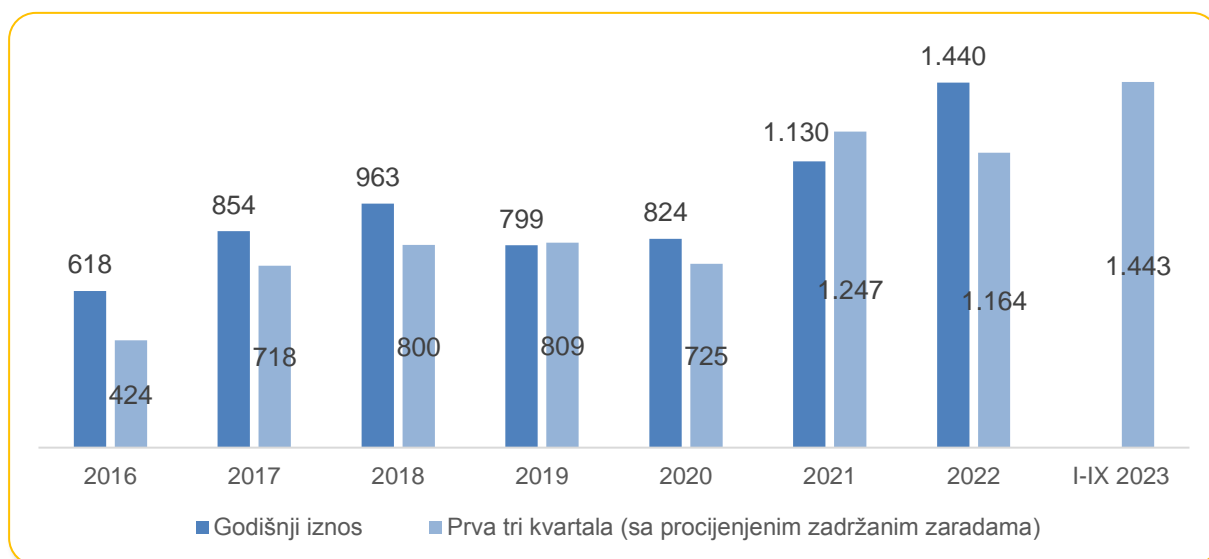
Izvor: Centralna banka BiH

Prema revidiranim podacima za 2021. godinu, izravna inozemna ulaganja u BiH su iznosile 1,130 milijuna KM ili 577.8 milijuna eura, te registrovla rast FDI 37.2% u odnosu na prethodnu godinu. Kako je već navedeno i u 2022. je registrovano značajno povećanje FDI.

Prema preliminarnim podacima Centralne banke BiH u okviru tokova FDI, sa procijenjenim zadržanim zaradama, **za razdoblje siječanj – rujan 2023, izravna inozemna ulaganja su iznosila 1,442.8 milijuna KM** ili 737.7 milijuna eura. Uz napomenu da su preliminarni podaci podložni naknadnim revizijama, inozemna ulaganja za I – IX 2023. su veće 23.9% u usporedbi sa istim razdobljem prethodne godine.

Temeljem pozitivnih pokazatelja značajnog povećanja izravnih inozemnih ulaganja (FDI) u 2021. i 2022. godini, kao i sukladno prvim podacima za 2023. godinu, nadamo se da će se rast FDI u Bosni i Hercegovini nastaviti.

Usporedni pregled godišnjih i iznosa za prvih devet mjeseci u okviru tokova FDI od 2016. godine, u milijunima KM

Izvor: Centralna banka BiH, Tokovi DSI, siječanj 2024. godine;

Stanje izravnih inozemnih ulaganja na kraju prosinca 2022. godine

Cjelokupna izravna inozemna ulaganja u Bosni i Hercegovini, zaključno sa prosincem 2022. iznose 17,447.4 milijuna KM (8,921 milijuna EUR). Po komponentama iznos čine vlasnički udjeli i zadržane zarade sa 14,311.9 milijuna KM (7,317.5 milijuna eura) i ostali kapital u iznosu od 3,135.5 milijuna KM (1,603.3 milijuna eura).

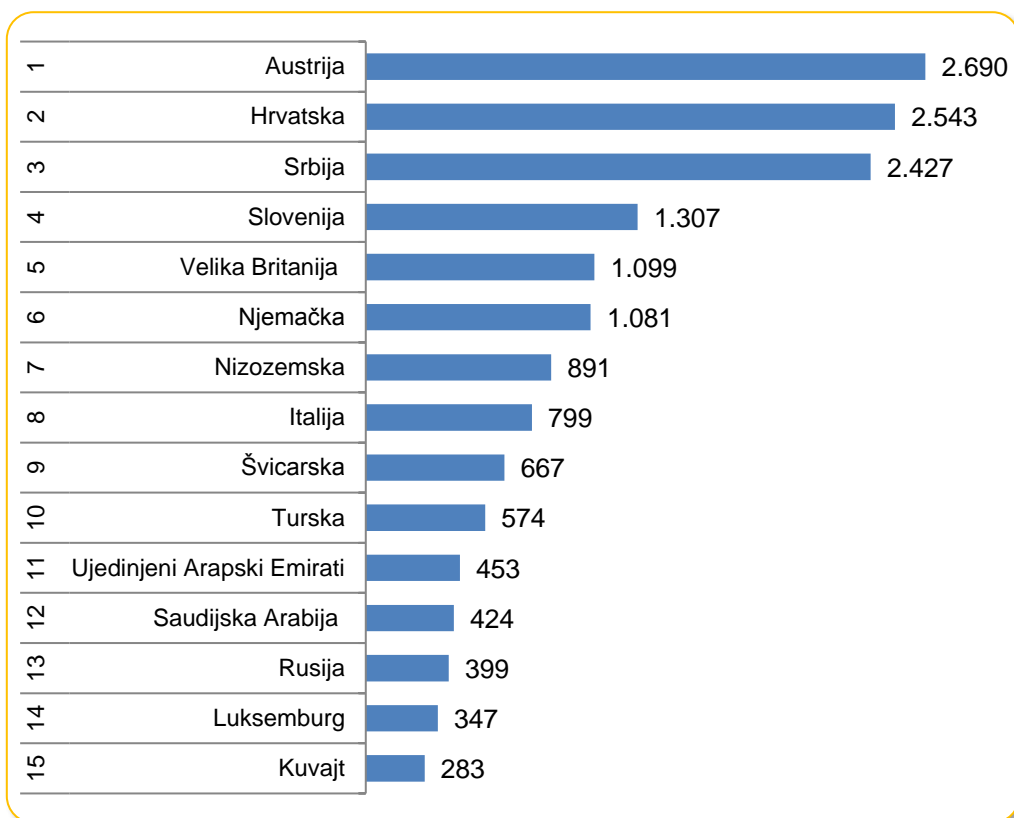
Promatrano po područjima, Federacija BiH sudjeluje u ukupnim FDI sa 64.5% (11,256.4 milijuna KM), Republika Srpska sa 34.4% (5,994.2 milijuna KM) i Brčko Distrikt sa 1.1% (196.8 milijuna KM).

Prema ukupnim iznosima ili stanje FDI, zaključno sa prosincem 2022. godine, zemlje koje su ulagale najviše u BiH su: Austrija (2,690 milijuna KM), Hrvatska (2,543) i Srbija (2,427). Slijede zemlje sa investiranim kapitalom preko milijardu KM: Slovenija (1,307 milijuna KM), Velika Britanija (1,099 milijuna KM) i Njemačka (1,081.4 milijuna KM). Europske zemlje su i dalje najznačajniji investitori u Bosni i Hercegovini. Ulaganja iz EU 27 zemalja čine 59.4% ukupnih FDI u BiH (10.4 milijardi KM).

Unutar proizvodnje (primarna, industrijska i proizvodnja struje) uloženo je 37.7% od ukupnih izravnih inozemnih ulaganja, slijedi bankarski sektor sa 19.6%, trgovina 14.3% i telekomunikacije 11.4%.

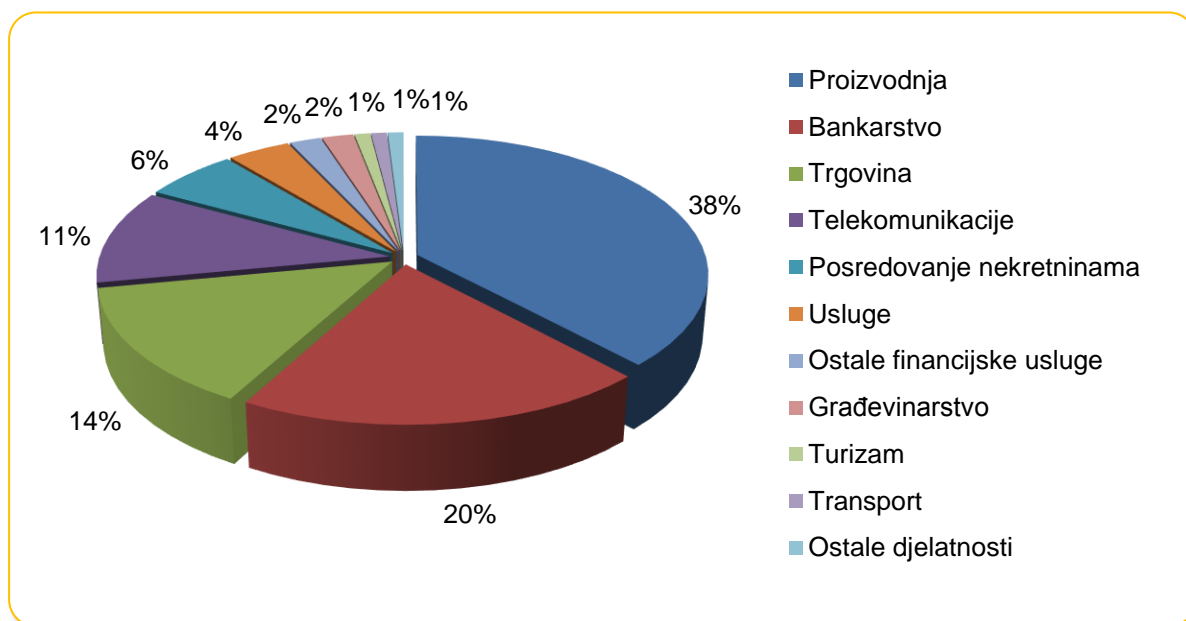
Najznačajnije zemlje ulagači u BiH, do prosinca 2022, Ukupno 17.4 milijardi KM

milijuni KM

Izvor: Centralna banka BiH (CBBH)

Stanje FDI po sektorima (%) prosinac 2022.

Izvor: na temelju podataka Centralna banka BiH (CBBH)

Izravna inozemna ulaganja u Bosni i Hercegovini u 2022. godini

Povećanje FDI od 27.5% u 2022. godini i najveći iznos od 2007. godine, sa 1,440.3 milijuna KM ili 736.4 milijuna eura, jeste pozitivan pokazatelj.

Kako je saopćeno iz Centralne banke BiH: značajan rast FDI u 2022. godini posljedica je visokih reinvestiranih zarada postojećih nefinancijskih i finansijskih poduzeća sa stranim investicijama, dok su ulaganja u obliku vlasničkog kapitala i ostalog kapitala (međukompanijskog pozajmljivanja) iznosila ukupno 500 miliona KM.

Zemlje koje su u Bosnu i Hercegovinu u 2022. godini najviše uložile su: Velika Britanija (271.8 milijuna KM), Austrija (175.8 milijuna KM), Nizozemska (166.6 milijuna KM), Njemačka (159.5 milijuna KM) i Srbija (134.4 milijuna KM), sa investiranim kapitalom većim od 100 milijuna KM.

Prema saopćenju Centralne banke BiH, promatrano po djelatnostima, najviše izravnih inozemnih ulaganja u 2022. je realizirano unutar: Proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom u iznosu 199.9 milijuna KM, zatim u Financijskim uslužnim aktivnostima 146.8 milijuna KM, te u Proizvodnji baznih metala 122.9 milijuna KM. Sa ulaganjima preko 100 milijuna KM slijede: Trgovina na veliko (114.0) i Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda (108.4 milijuna KM).

Promatrano po područjima pripadnosti u 2022. godini u Federaciji BiH evidentirano je 1,001.2 milijuna KM FDI (ili s udjelom od 69.5% u godišnjem iznosu), u Republici Srpskoj 394.1 milijun KM (udio od 27.4%), a u Brčkom Distrikt 45.0 milijuna KM (udio 3.1%).

Povećanje izravnih inozemnih ulaganja potaknuto reinvestiranjem potvrđuje pozitivno poslovanje i širenje kapaciteta postojećih inozemnih ulagača, što je svakako dobar pokazatelj i za potencijalne investitore. Svjedočenja ili „uspješne priče“ inozemnih ulagača potvrđuju da je Bosna i Hercegovina povoljna destinacija za izravna inozemna ulaganja, te da treba biti optimističan glede priljeva ulaganja u narednom razdoblju.

Travanj 2024. godine